

STORTINGET

Innst. 407 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Dokument 8:143 S (2023–2024)

Innstilling fra finanskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Mimir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 10. april 2024:

- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige arbeidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget og pendler- og reisefradrag.
- Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve frikortgrensen.
- Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.
- Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.
- Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en mer progressiv formuesskatt, med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.

- Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører, har for ulike grupper, inkludert anslåtte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eigil Knutsen, lederen Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Nils Kristen Sandtrøen, Maria Aasen-Svensrud og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Tina Bru, Mahmoud Farahmand, Heidi Nordby Lunde og Helge Orten, fra Senterpartiet, Kjerstin Wøyen Funderud, Ole André Myhrvold og Per Martin Sandtrøen, fra Fremskrittspartiet, Hans Andreas Limi og Roy Steffensen, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Marie Sneve Martinussen, fra Venstre, Sveinung Rotevatn, fra Miljøpartiet De Grønne, Lan Marie Nguyen Berg, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til finansministerens uttalelse om representantforslaget av 25. april 2024. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til forslagene i Dokument 8:143 S (2023–2024). Komiteen viser videre til departementets svarbrev med vurdering av forslagene.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at den norske modellen er basert på at lønnsandelen i industrien skal være stabil over tid, og at oppgjøret i industrien fungerer som en norm for andre lønnsoppgjør. Det innebærer at lønnsandelen kan falle enkelte år og øke i andre, og at andelen ikke faller over tid. De siste årene har lønnsoppgjørene vært høye sammenlignet med tidligere, og SSB anslår at det vil bli reallønnsvekst i 2024 frem til 2027. Dette innebærer at lønnstakere med høy sannsynlighet vil få økt kjøpekraft de neste årene, og at lønnsandelen vil nærme seg nivået den var på før 2022.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Rødt, peker også på at bl.a. frikortgrensen og personfradraget har blitt økt jevnt og trutt over tid, og av ulike regjeringer, og at dette har ført til lavere beskatning av lave inntekter.

Dette flertallet viser til at større endringer i skattesystemet ellers behandles i de ordinære budsjettprosesser.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslår at representantforslaget ikke vedtas.

Et fjerde flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til at forslagsstillerne mener at for lite av verdiene arbeiderene skaper, tilfaller folk flest. Forslagsstillerne viser også til at det i 2022 og 2023 har vært et tydelig fall i lønnsandelen i industrien. De peker på at det heller ikke har vært noen reallønnsvekst for vanlige arbeidere siden 2015, og ser dette i motsetning til reallønnsveksten i tidsrommet mellom 2000 og 2015. Videre peker forslagsstillerne på at det i tillegg til at det, etter deres syn, trengs sterkere politiske grep for å sikre en mer rettferdig fordeling av verdiene før skatt, så må skattesystemet også bidra mer for å sikre at arbeidsfolk sitter igjen med mer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har styrt trygt i en urolig tid hvor folk har merket prisveksten på lommeboka. Gjennom et mer rettferdig skattesystem hvor de med store formuer og inntekter bidrar mer, har regjeringspartiene prioritert lavere eller uendret inntektsskatt for 8 av 10. I løpet av vår regjering har vi økt personfradraget med 35 800 kroner, altså nærmere 70 pst., økt frikortgrensen med omtrent 10 000 kroner og mer enn doblet fagforeningsfradraget. Regjeringen har gjennomført omfordelende grep i hvert eneste budsjett, og bare i 2024-budsjettet økte personfradraget med 8 650 kroner. Det bidrar til at

lønnsmottakere sitter igjen med en betydelig større del av inntekten sin. At regjeringen har mer enn doblet fagforeningsfradraget, noe de borgerlige partiene har stemt imot, har gjort det billigere å være fagorganisert. Samtidig vet vi at fagorganisering er et av de mest effektive grepene for å løfte folk ut av lav inntekt. Derfor er fagforeningsfradraget viktig for både vår samfunnsmodell og i møte med den høye prisveksten de siste årene. At lønningene igjen øker mer enn prisene, vil også føre til at folk får bedre råd.

Disse medlemmer peker på at folk også får bedre råd ved å gjøre velferden mer omfattende og billigere. De siste årene har regjeringen økt barnetrygden betraktelig. Barnetrygden for barn over seks år er 5 500 kroner høyere i år enn under den borgerlige regjeringen. Regjeringen har økt barnetrygden mest for enslige forsørgere, hvor barnefattigdommen er overrepresentert, noe bl.a. Høyre stemte imot. Fra august 2024 gjør regjeringen barnehageplasser historisk billig ved å kutte barnehageprisene med 1 000 kroner i måneden. Med gratis halvdagsplass i SFO for 1.–3. klassinger sparer en familie rundt 20 000 kroner i skoleåret per elev. Det hjelper både på økonomien til mange småbarnsfamilier og sikrer større inkludering på kort og lang sikt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen har økt næringsbeskatningen vesentlig gjennom å innføre nye skatter og midlertidige avgifter, samtidig som eierbeskatningen er økt betydelig. Det har økt skattebelastningen for norske bedrifter og bidratt til økt uforutsigbarhet. Disse medlemmer mener det er viktig å se skatteendringene i sammenheng, og Høyre og Venstre har derfor i budsjettbehandlingen foreslått å fjerne den ekstra arbeidsgiveravgiften og redusere eierbeskatningen, samtidig som skattene reduseres for de med lave og middels inntekter. Det er nødvendig for å sikre at det er attraktivt å investere i norske bedrifter og arbeidsplasser, og at skattesystemet og nivået ikke er til hinder for at det kan skje.

Disse medlemmer mener at større endringer i skattesystemet som hovedregel bør gjøres ut fra en helhetlig vurdering der virkningene av skatteendringene kan sees i sammenheng. Siden skattereformen i 1992 har det vært tradisjon for at større endringer i skattesystemet gjøres gjennom brede forlik i Stortinget. Skatteutvalget, som ble utnevnt av regjeringen Solberg og videreført av regjeringen Støre, la frem NOU 2022: 20 i desember 2022. Det skulle danne grunnlaget for en bred og helhetlig gjennomgang av skattesystemet i Stortinget. Disse medlemmer mener det er svært uheldig at regjeringen Støre ikke vil fremme en stortingsmelding som oppfølging av skatteutvalgets arbeid, og at Stortinget dermed ikke får muligheten til en bred gjennomgang av skattesystemet. En slik gjennomgang kun-

ne bidratt til at eventuelle endringer ble gjort på en grundig og forutsigbar måte, som kunne stått seg over tid og gitt økt forutsigbarhet for folk og næringsliv.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at endringer i skatter og avgifter behandles i de ordinære budsjettene. Det sikrer at effekten av eventuelle endringer kan ses i sammenheng med andre skatter og avgifter, og vurderes ut fra en helhetlig prioritering av inntekter og utgifter i statsbudsjettet. Disse medlemmer støtter derfor ikke forslagene fra representantene fra Rødt.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser videre til sine alternative budsjetter der Høyre har prioritert skattereduksjoner ut over det regjeringen har foreslått til folk med lave og middels inntekter. Dette kommer i tillegg til forslag om økt barnetrygd og tiltak for å flere i arbeid. Hensikten med forslagene er å sikre at folk sitter igjen med mer av egen inntekt for å dekke økte utgifter som følge av høy prisstigning og økte renter, samtidig som flest mulig skal ha en jobb å gå til og en inntekt å leve av.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å heve frikortgrensen.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener at for lite av verdiene som arbeiderne skaper tilfaller folk flest, og at det både trengs sterkere politiske grep for å sikre en mer rettferdig fordeling av verdiene før skatt, og et mer rettferdig skattesystem som sikrer at arbeidsfolk sitter igjen med mer.

Disse medlemmer viser til at mens vanlige arbeidsfolk betaler om lag 25 pst. inntektsskatt, så er den tilsvarende andelen kun elleve prosent for den rikeste promillen, ifølge forskning fra SSB. Dagens skattesystem er med andre ord regressivt, der de som har mest i praksis bidrar minst. Det er etter disse medlemmers mening urettferdig.

Disse medlemmer mener at dagens konsentrasjon av eierskap til kapital er et samfunnsproblem, og at konsekvensen av dette blir ekstra tydelig i perioder med fallende lønnsandel. Disse medlemmer mener derfor det trengs flere mekanismer for å spre eierskapet til norsk verdiskaping på flere hender slik at arbeidsfolk får en større del av verdiene de skaper. En måte å gjøre dette på kan være gjennom formuesskatten, for eksem-

pel er det mulig å se for seg at det åpnes for at skatten kan betales i form av å overføre aksjer enten til de ansatte, eller at de selges til staten.

Siden mange av landets rikeste knapt betaler inntektsskatt er et viktig formål med formuesskatten å bidra til at Norges rikeste personer løpende betaler skatt etter evne. Disse medlemmer mener at formuesskatten burde skille tydeligere mellom små og store formuer, og at formuesskatten derfor bør gjøres mer progressiv. Dagens bunnfradrag har stått i ro siden 2022 og er reelt sett lavere i dag enn for åtte år siden, slik at både antall og andel personer med ordinære inntekter som betaler formuesskatt derfor har økt. Disse medlemmer mener bunnfradraget burde økes vesentlig slik at færre betaler formuesskatt, og at det innføres ekstra trinn med høyere sats som sikrer at de med større formuer betaler mer.

Disse medlemmer mener også at det trengs mer kunnskap om den samlede økonomiske utviklingen for ulike grupper i befolkningen. Fordelingseffekten av regjeringens politikk er i statsbudsjettet hovedsakelig begrenset til å se på endringer i skattesystemet, men ser ikke dette i sammenheng med at utviklingen også påvirkes av endringer i avgifter, egenandeler, regulering av stønadssetser eller endrede regler for inntekts-sikringsordningene.

Disse medlemmer viser til at den svenske regjeringen siden 1994 har lagt fram en «Fördelningspolitisk redogörelse» for Riksdagen. Der framstilles den samlede effekten for ulike grupper av regjeringens politikendringer og velferdsreformer sett under ett. En slik framstilling bør etter disse medlemmers mening også utarbeides årlig i Norge, og vil kunne være nyttig for den offentlige debatten omkring ulikhet og for å sammenligne ulike regjeringers politikk over tid.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører har for ulike grupper, inkludert anslåtte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter forslag nr. 1 i representantforslaget om lavere skattesatser på vanlige og lave inntekter og forslag nr. 3 om å heve frikortgrensen. Det vises i den forbindelse til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2024 hvor det ble foreslått å heve både personfradraget og frikortgrensen til 100 000 kroner, noe lave og midlere inntekter får størst relativ nytte av. Videre ble det foreslått å heve innslagspunktet i formuesskatten fra 1,7 mill. kroner til 2 mill. kroner slik at langt flere med lave formuesverdier, typisk fra sin bolig, ville sluppet å betale denne

skatten. I tillegg la Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett opp til store lettelser på avgifter mv. som betyr mye for trygghet i den enkelte husholdnings økonomi; som merverdiavgift på mat, drivstoffavgift og prisen på strøm.

Disse medlemmer påpeker at forslagsstillerne beskriver en kontekst hvor det ligger til grunn at det er arbeidsfolk som skaper verdiene i samfunnet – ikke kapitaleierne. Dette er en beskrivelse disse medlemmer tar avstand fra. Næringsdrivende som med egne eller lånte midler etablerer bedrifter, skaper arbeidsplasser. Industrielle eller finansielle investorer muliggjør økt vekst, nye investeringer og flere og tryggere arbeidsplasser. Samspillet gir økonomiske resultater for kapitaleierne og lønnssevne til betaling for ansatte – ofte også bonus-, opsjons- og andre medeierskapsordninger som reflekterer både et interessefellesskap og den tette avhengigheten det er mellom arbeid og kapital. Samspillet gir skatteinntekter til det offentlige og står for en helt avgjørende del av grunnlaget for velferd, verdiskaping og arbeidsplasser.

Disse medlemmer anerkjenner arbeidstakerne som en integrert og avgjørende del av verdiskapingen – sammen med den kapitalen som må stilles til rådighet. De interessemotsetninger som beskrives av forslagsstillerne gjenspeiler en forgangen ideologisk tilnærming som har liten verdi i et moderne samfunn basert på blandings- og markedsøkonomiske prinsipper. Forslagene som helhet vil etter disse medlemmers syn svekke grunnlaget for både verdiskaping, velferd og arbeidsplasser, og derfor ramme arbeidstakernes trygghet og økonomi hardt. Disse medlemmer støtter derfor at de øvrige forslagene som er fremsatt ikke vedtas.

Komiteens medlemmer fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag om en mer progressiv formuesskatt med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett for 2024 for en over samlet oversikt over Sosialistisk Venstrepartis forslag for omfordeling, både gjennom skattesystemet og øvrige budsjettprioriteringer. Dette medlem viser også til Dokument 8:130 S (2023–2024) Representantforslag om å tette skattehull.

Komiteens medlem fra Rødt er enig i at regjeringen Støres to første budsjetter gjorde skatte-

systemet mer omfordelende, men mener det var lite spor av denne tankegangen i budsjettforliket for 2024. Det bør derfor i kommende budsjetter gjennomføres en sterkere progressiv omlegging av inntektsskatten, der den nedre grensa for å betale skatt økes gjennom økt frikortgrense og økte bunnfradrag, og der skattesatsene på vanlige lønnsinntekter kuttes. En slik progressiv og rettferdig omlegging av skattesystemet kan finansieres gjennom økt skatt på høye lønnsinntekter, kapitalinntekter, selskapsoverskudd og store formuer.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige arbeidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget, og pendler- og reisefradrag.»

Dette medlem mener det er ansatte i butikk, barnehage og på byggeplassen som skaper verdiene i Norge, og at det derfor bør settes ned et utvalg som utreder hvordan skattesystemet best kan innrettes slik at det belønner de virkelige verdiskaperne.

Dette medlem fremmer også følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at endringer i skatter og avgifter foretas i forbindelse med ordinær budsjettbehandling. Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative budsjett for 2024 der en kraftig omlegging av skattesystemet ble foreslått, der de med lavest inntekt får skattelette samtidig som de med høyere inntekter får en skatteskjerpelse. Det foreslås bl.a. å øke personfradraget til 120 000 kroner samtidig som satsene for de øverste trinnskattene økes. Innslaget for trinn 1 og trinn 2 i trinnskatten ble foreslått økt for å redusere skattebyrden ytterligere for de med lavest inntekt. I Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett fremmes det også forslag om økt jordbruksfradrag og fiskerfradrag.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Rødt:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om å heve frikortgrensen.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 3*

Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører har for ulike grupper, inkludert anslåtte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.

Forslag fra Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 4*

Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en mer progressiv formuesskatt med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.

Forslag fra Rødt:*Forslag 6*

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige ar-

beidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget, og pendler- og reisefradrag.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

Dokument 8:143 S (2023–2024) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 30. mai 2024

Tuva Moflag

leder

Maria Aasen-Svensrud

ordfører

Stortingets finanskomite
Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
24/2146 -

Dato
25.04.2024

Dokument 8:143 S (2023–2024) Representantforslag om å la arbeidsfolk beholde mer av verdiene de skaper

Jeg viser til forslag fra representantene Marie Sneve Martinussen, Mímir Kristjánsson og Seher Aydar, som er oversendt finansministeren til uttalelse 10. april 2024. I representantforslaget bes regjeringen fremme og utrede flere forslag knyttet til en mer omfordelende skattepolitikk.

Regjeringens mål for skatte- og avgiftspolitikken er blant annet rettferdig fordeling. Vi har gjort skattesystemet mer omfordelende, både geografisk og sosialt. Samtidig skal det samlede skatte- og avgiftsnivået for folks inntekter holdes uendret gjennom vår regjeringsperiode. I tillegg er det viktig at skatte- og avgiftspolitikken stimulerer til arbeid.

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å senke skattesatsene på vanlige og lave inntekter.

I hvert budsjett siden 2021 har vi senket skattene for de med lave og middels inntekter. Rundt 85 pst. av skattyterne har fått beregnet redusert eller omtrent uendret inntektsskatt i de ulike skatteoppleggene under denne regjeringen. For eksempel anslås at en lønnstaker med lønn på 550 000 kroner som eneste inntekt og kun standard fradrag (personfradrag og minstefradrag) vil få om lag 3 900 kroner lavere skatt i 2024 sammenlignet med om reglene fra 2021 hadde blitt videreført. Dette skyldes blant annet at personfradraget er økt kraftig, og at trygdeavgiften på lønnsinntekt er redusert fra 8,2 til 7,8 pst. Lettelserne har blant annet blitt finansiert gjennom å øke skattene for de høyeste inntektene. Samlet bidrar dette til å gjøre skattesystemet mer progressivt og

mer omfordelende.

Regjeringen deler representantenes ambisjon om å senke skattene på lave og middels inntekter. Dette har vært tydelig i budsjettene regjeringen har lagt frem. Den konkrete innretningen av skattepolitikken må vi komme tilbake til i den ordinære budsjettprosessen.

2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om økte skattefradrag som kommer vanlige arbeidsfolk til gode, som jordbruks-, sjømanns- og fiskerfradraget og pendler- og reisefradrag.

Regjeringen har økt kilometersatsen i reisefradraget, og senket nedre grense for å motta fradraget. Regjeringen har også økt de skattefrie kostsatsene for pendleropphold på brakker og for langtransportsjåførere. Dette senker skatten for pendlere og arbeidsfolk som må reise til jobb. Regjeringen har også gjort endringer i det særskilte fradraget for sjøfolk slik at flere kan dra nytte av fradraget, samtidig som det er økt noe.

Finnmarksfradraget er nesten doblet siden 2021, og er i 2024 på 30 000 kroner. Økningen har delvis blitt finansiert med utjevning av skattesatsen i trinn 3 mellom tiltakssonen og resten av landet. Økt finnmarksfradrag kommer flere til gode sammenlignet med lavere sats i trinn 3. Det økte fradraget bidrar dermed til både sosial og geografisk omfordeling. Regjeringen har også fått gjennomslag for å doble fagforeningsfradraget. Dette gjør det billigere å organisere seg og gir allerede organiserte arbeidsfolk.

Eventuelle videre endringer i fradragene vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve frikortgrensen.

Den såkalte frikortgrensen følger nedre grense for å betale trygdeavgift. I 2024 er nedre grense for å betale trygdeavgift satt til 69 650 kroner. Siden restskatt under 100 kroner ikke innkreves, er den såkalte frikortgrensen noe høyere og ligger på 70 000 kroner. Dersom skattyter har lavere personinntekt enn dette, skal det ikke betales skatt av denne inntekten. Dersom skattyter tjente mindre enn frikortgrensen det foregående året, får hen automatisk frikort.

Siden 2021 er frikortgrensen økt fra 60 000 til 70 000 kroner. En høyere frikortgrense kommer spesielt unge og andre personer med veldig lave inntekter til gode. Skatteendringer, herunder nivået på frikortgrensen, må vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

4. Stortinget ber regjeringen sette ned et nytt skatteutvalg med mandat om å utrede endringer i skattesystemet som reduserer forskjellene og sikrer at folk flest sitter igjen med mer av verdiene de skaper.

19. desember 2022 la Skatteutvalget frem sine forslag til endringer i det norske skatte- og avgiftssystemet (NOU 2022: 20 *Et helhetlig skattesystem*). Denne regjeringen inkluderte skattesystemets bidrag til omfordeling som en del av tilleggsmandatet til utvalget. Blant annet på bakgrunn av dette ble omfordeling grundig drøftet. Finansdepartementet har nå gjennomgått de 267 høringsvarene, og Stortinget vil få et fremlegg om oppfølgingen av Skatteutvalget i Revidert nasjonalbudsjett 2024 som legges frem 14. mai.

Regjeringen har allerede gjennomført flere forslag som er i tråd med Skatteutvalgets anbefalinger. Minstefradraget er blant annet delvis vekslet til økt personfradrag. Dette kommer særlig personer med lav inntekt til gode. Å sette ned trygdeavgiften på lønn/trygd og næringsinntekt med en prosentenheter var også et av forslagene til utvalget. Regjeringen har, som allerede beskrevet, fått gjennomslag for å sette ned trygdeavgiften med 0,4 prosentenheter, av dette 0,2 prosentenheter sammenlignet med 2022-reglene, som utvalget tok utgangspunkt i.

Skatteutvalget la frem en grundig gjennomgang av det norske skattesystemet. Det er derfor ikke hensiktsmessig å gjennomføre en ny utredning nå. Jeg frarår derfor at forslaget vedtas.

5. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det kan legges mer til rette for spredning av eierskap, for eksempel om det kan åpnes for at kapitaleiere kan betale formuesskatt helt eller delvis i form av å overføre eierandeler til de ansatte eller til staten.

Formuesskatten er en personlig skatt på kapitalbeholdning. Personer bosatt i Norge skal betale formuesskatt av skattepliktig formue, som etter hovedregelen utgjør omsetningsverdien av personens eiendeler med økonomisk verdi, med fradrag for gjeld. Formuesskatten er viktig for at skattesystemet samlet sett virker mer omfordelende. De mest formuende betaler formuesskatt, som igjen kommer fellesskapet til gode. Det er vanskelig å se for seg at omfordeling kan bli bedre ved å overføre eierandeler direkte til ansatte (eller til staten), enn gjennom formuesskatten som omfatter all formue og kommer alle til gode via offentlige budsjetter.

Kapitaleiere kan fritt selge eierandeler. Vi har regler for ansattes kjøpe av aksjer mv. i arbeidsgiverens selskap. Ansatte som kjøper aksjer til underkurs, oppnår en fordel vunnet ved arbeid. Det er mange ansatte som benytter seg av denne muligheten. I 2023 var ble det innrapportert kjøp av aksjer til underkurs for mer enn 50 000 ansatte. Regjeringen mener prinsipielt det er uheldig at avlønning i form av fordeler ved kjøp av aksjer mv. skattefavoriseres, og foreslo derfor i budsjettet for 2022 at all avlønning skal skattlegges likt. Det er gode argumenter for å avlønne ansatte i størst mulig grad med kontante ytelser mv., slik at de selv kan beslutte om de vil benytte lønnen sin til aksjer i arbeidsgivers selskap eller ikke. Det er heller ikke statens rolle å kjøpe aksjer fra

private investorer. Privat eierskap er hovedregelen i norsk næringsliv, og det er gode grunner til det. Staten har allerede et betydelig eierskap i Norge, og sammen med statens øvrige roller i samfunnet, vil et generelt økt statlig eierskap føre til økt maktkonsentrasjon i statsforvaltningen.

Det frarådes at forslaget vedtas.

6. Stortinget ber regjeringen legge fram forslag om en mer progressiv formuesskatt, med økt bunnfradrag og med nye trinn med høyere sats for store formuer.

Formuesskatten har blitt mer omfordelende og rettferdig under denne regjeringen. Regjeringen har økt bunnfradraget, og det er innført en ny og høyere sats for nettoformuer over 20 mill. kroner. Dette, sammen med den økte verdsettelsen for aksjer, sekundærboliger og dyre primærboliger, har gjort formuesskatten mer progressiv.

Endringer i skatter- og avgifter vil bli vurdert i den ordinære budsjettprosessen og vurderes i en helhetlig sammenheng. Jeg frarår derfor at forslaget vedtas.

7. Stortinget ber regjeringen legge fram en årlig framstilling av den samlede effekten politikken regjeringen fører, har for ulike grupper, inkludert anslåtte effekter av blant annet endringer i skatter, avgifter, egenandeler, stønader og velferdsordninger.

Regjeringen fastslo i Hurdalplattformen at vi vil rapportere på ulikhetsutviklingen årlig. Siden 2023-budsjettet har fordeling og ulikhet hatt et eget kapittel i nasjonalbudsjettet. Her presenteres den generelle utviklingen i fordeling av blant annet inntekt og formue.

I dette kapitlet belyses blant annet de omfordelende bidragene fra offentlig politikk som skatter og overføringer, se for eksempel figur 6.5 i Meld. St. 1 (2023–2024) *Nasjonalbudsjettet 2023* eller figur 6.1 i Meld. St. 1 (2023–2024) *Nasjonalbudsjettet 2024*. Det omfordelende bidraget fra skatter og avgifter presenteres også årlig i skatte- og avgiftsproposisjonen.

Regjeringen vil fortsette å rapportere årlig på ulikhetsutviklingen i Norge i de årlige nasjonalbudsjettene. I disse analysene belyses også effektene av offentlige budsjetter. Den nøyaktige fremstillingen vil avhenge av blant annet analyseverktøy og tilgangen på sammenlignbare data.

Med hilsen

Trygve Slagsvold Vedum

